

Zygmunt Włodzimierz Pyzik

Ks. Stanisław Skurczyński 4 IV 1892 -
13 VI 1972

Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego 9, 559-560

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. STANISŁAW SKURCZYŃSKI
4 IV 1892 — 13 VI 1972

13 czerwca 1972 roku zmarł w wieku 80 lat ks. Stanisław Skurczyński, zasłużony dla nauki i muzealnictwa archeolog amator, zamięłowany kolekcjoner zabytków archeologicznych, numizmatycznych oraz przyrodniczych z zakresu geo-

logii i entomologii. Był wielkim społecznikiem, gorącym patriotą i bardzo dobrym człowiekiem. Archeologia stanowiła pasję jego życia i wielką przygodę, której nigdy nie miał dosyć i służył jej wiernie przez całe życie.

Urodził się 4 kwietnia 1892 r. w Pińczowie. Po ukończeniu miejscowego progimnazjum odbył następnie studia teologiczne w Seminarium Duchownym w Kielcach. Po otrzymaniu święceń pracował w Gnojnie, Wawrzeńczycach i Niwce, a od 1920 roku już jako proboszcz kolejno w Korytnicy, Brzegach i najdłużej w Gnojnie koło Chmielnika, gdzie spędził 29 lat życia. Będąc od 1963 r. na emeryturze mieszkał w charakterze rezydenta w Bogucicach, Chełmcach i przez kilka miesięcy w swym rodzinnym Pińczowie, gdzie zaskoczyła go niespodzianie śmierć.

Z archeologią zetknął się już w latach młodzieńczych i był w niej czynny przez 60 lat. W porozumieniu z władzami konserwatorskimi i placówkami muzealnymi prowadził liczne badania terenowe powierzchniowe i ratownicze. Odkrył wiele cennych stanowisk archeologicznych w ponad stu miejscowościach południowej i zachodniej części Kielecczyny. Odznaczał się wyjątkową intuicją odkrywczą. Do najznacześniejszych jego znalezisk należą zespoły z okresu wpływów rzymskich, jak „grób książęcy” z situlą jako popielnicą i bogatym wyposażeniem ze Stawian w pow. pińczowskim, dwa groby kowali z Szańca w pow. buskim i Korytnicy w pow. jędrzejowskim, zawierające bogaty inwentarz narzędzi żelaznych, oraz groby wojowników. Oprócz wymienionych, odkrył ponadto wiele innych cennych stanowisk, w tym parę dużych cmentarzysk kultury łużyckiej (Balice, Janowice), grobów kloszowych (Korytnica, Rzeszutki), osadę ze starszej fazy wczesnego średniowiecza w Borkach pod Kielcami, czy wreszcie grodzisko w Gnojnie.

Był też niezmiernym popularyzatorem wiedzy o pradziejach. W okresie międzywojennym urządził na użytek ogółu prywatny pokaz archeologiczny obrazujący kulturę starożytnych mieszkańców Poniądzia, który zwiedziły liczne wycieczki z terenu Kielecczyny i dalszych stron kraju. Wygłosił wiele odczytów o znaczeniu zabytków archeologicznych i potrzebie ich ochrony.

Ks. Stanisław Skurczyński był autorem kilku prac drukowanych, między innymi obszernego artykułu źródłowego pt. *Archeolog na probostwie* opublikowanego w „Pamiętniku Kieleckim” (Kielce 1947, s. 9—40). Zamieścił też kilka publikacji w „Dawnej Kulturze” i „Z otchłani wieków”.

Był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i oddanym przyjacielem wielu archeologów, którym w każdej potrzebie udzielał wydatnej, a zawsze bezinteresownej pomocy i gościny podczas ich badań terenowych, a także chętnie udostępniał im swe bogate zbiory do różnych opracowań naukowych (prac magisterskich, doktorskich i innych).

W latach sześćdziesiątych prawie całą swą kolekcję archeologiczną liczącą ponad sto tysięcy zabytków przekazał Muzeum Świętokrzyskiemu w Kielcach oraz nowo powstałemu placówkom muzealnym w Szydłowie i Pińczowie, dzięki czemu wielki dorobek tego niepospolitego Człowieka stał się własnością ogólnospołeczną — na użytek nauki i kultury.

Ks. Stanisław Skurczyński został pogrzebany w Pińczowie. Cześć Jego pamięci!

Zygmunt W. Pyzik